

Pestprotocol Curio effent

curio effent

Voorwoord

“Elk uiterlijk is mooier dan een pestkop” stond ooit op één van de posters van Loesje. Het is een uitspraak die je raakt en aan het denken zet.

Overal waar mensen samen komen, kan in de onderlinge relatie irritatie en onbegrip ontstaan. Meestal leidt dat gelukkig niet tot grote problemen en lossen mensen het onderling wel op. Ook op school.

Soms lopen die irritaties en dat onbegrip (onbedoeld) uit de hand en ontstaan er situaties waarin personen zich niet meer op hun gemak, misschien zelfs onveilig voelen. Ook dat gebeurt wel eens op school.

Curio effent is blij dat uit verschillende onderzoeken blijkt dat kinderen zich hier over het algemeen veilig voelen. Maar dat gaat niet vanzelf. Een veilige leeromgeving vergt onderhoud. Daarom hebben we volop aandacht voor het voorkomen van onveilige sociale situaties, bij voorbeeld door regelmatig stil te staan bij de sfeer in de groep en het maken van afspraken binnen de klas.

Daarnaast is het belangrijk om in de hele school aandacht te hebben voor die situaties waarin dat onveilige gevoel ontstaat. Ook hierover hebben we afspraken gemaakt. Zo kunnen we snel en op een voor alle betrokken partijen veilige en vertrouwde manier kunnen werken aan een oplossing.

In dit pestprotocol hebben we alle afspraken nog eens netjes op een rijtje gezet van voorkomen (preventie), in beeld brengen (monitoren) tot een helder stappenplan voor het geval het toch mis gaat.

We hopen dat dit protocol ertoe bijdraagt dat leerlingen in een veilige sfeer kunnen blijven leren en ontwikkelen en zo later kunnen terugkijken op een heerlijke middelbare schooltijd.

Nienke den Boogert (anti-pestcoördinator, vertrouwenspersoon Curio effent)

Pieter de Rooij (onderwijsmanager Curio effent)

Adriënne de Kock (onderwijsmanager Curio effent)

Inhoudsopgave

Voorwoord	pag. 2
Inhoudsopgave	pag. 3
Inleiding	pag. 4
Onze visie op pesten	pag. 5
Wat is pesten?	pag. 5
Signalen van pesten	pag. 7
Preventie	pag. 8
Monitoring	pag. 9
Aanpak van pesten in 7 stappen	pag. 11
Fases van consequenties	pag. 14
Stroomschema pestprotocol	pag. 15
Bijlage 1 Stappenplan gesprek met de gepeste leerling	pag. 16
Bijlage 2 Stappenplan gesprek met de pester en evt. meelopers	pag. 17
Bijlage 3 Stappenplan voor een gesprek zonder schuldvraag met gepeste en pester	pag. 19
Bijlage 4 Stappenplan gesprek met ouders van pester/meeloper	pag. 20
Bijlage 5 Format Magister	pag. 21
Bijlage 6 Vakwerkplan Mediawijsheid	pag. 23

Inleiding

Het doel van dit pestprotocol:

- Alle leerlingen horen zich in hun schoolperiode veilig te voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door afspraken te maken kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken door middel van dit protocol.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school gaan!

Docenten en ouders uit de ouderraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Pesten op school: Hoe gaan we daarmee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken. Voorwaarden om dit te kunnen doen:

- Pesten wordt als probleem gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters, meelopers, aanmoedigers, buitenstaanders en helpers), docenten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- Docenten kennen de signalen van pesten, zijn vaardig in de aanpak ervan en nemen, als pesten optreedt, duidelijk stelling hiertegen.
- Wanneer pesten ondanks preventie toch de kop op steekt, beschikt de school over een directe aanpak: het pestprotocol wordt gevolgd.

Onze visie op pesten

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar. Het speelt dus vooral in groep 7 en 8 van de basisschool en in het eerste en tweede leerjaar van het voortgezet onderwijs, bij ons op school dus. Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het werkt beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief over pesten gaat op school. Vanuit dit idee zal er op meerdere momenten en op verschillende wijzen aandacht worden gegeven aan dit onderwerp. Denk daarbij aan de studieles methode Tumult in de eerste klas, de Supermentoragenda in klas twee, de week van het pesten, de lessen Mediawijsheid enzovoorts.

Wat is pesten?

Vaak worden de termen pesten en plagen door elkaar gehaald en wat voor de een pesten is, ervaart de ander als plagen. Wij gaan uit van de beleving van de gepeste leerling. Hij / zij bepaalt of het pesten of plagen is. Elke melding en/of signaal nemen we daarom ook serieus. Naast het gevoel dat de gepeste leerling heeft, nemen we onder andere de volgende verschillen ook mee:

Plagen	Pesten
Gebeurt af en toe	Structureel
Kortdurend	Voortdurend / aanhoudend / herhaaldelijk
Door en naar verschillende personen	Vaak dezelfde die pest / gepest wordt
Beide partijen hebben plezier	Gaat ten koste van sfeer
Gelijkwaardigheid	Machtsverhouding / ongelijke strijd

Pesten kan gebeuren op verschillende manieren:

1. Lichamelijk pesten

1. Duwen
2. Slaan
3. Opzij duwen
4. Dreigen met geweld
5. Bang maken
6. Een tik geven
7. Schoppen
8. Met iets naar iemand gooien
9. Iemand zonder reden aanvallen

2. Pesten met spullen

1. Andere kinderen dwingen om bepaalde dingen (bijv. schoenen, de tas of geld) aan hem of haar te geven
2. Tegenover andere kinderen bepaalde rechten opeisen. Bijvoorbeeld zeggen "Hier spelen wij altijd" of "Dit is ons terrein."
3. De spullen van andere kinderen kapot maken of kwijt maken.

3. Pesten met woorden

1. Iemand beledigen of uitschelden.
2. Iemand belachelijk maken of voor gek zetten.

3. Iemand met opzet in verlegenheid brengen.
4. Iemand in zijn/haar gezicht uitlachen.
5. Op sociale media iemand uitschelden.

4. Pesten door buitensluiten of negeren

1. Gewoon weggelopen van iemand die wil spelen of praten.
2. Tegen een kind zeggen dat hij of zij weg moet gaan.
3. Gewoon niet luisteren naar een ander kind, bijvoorbeeld door je handen over de oren te doen.
4. Net doen alsof je een ander kind niet ziet of gewoon niet tegen dat kind willen praten.
5. Nare gebaren maken, bijvoorbeeld de neus dicht houden als iemand langs loopt (alsof diegene stinkt).
6. Tegen andere kinderen zeggen dat ze alleen mee mogen doen als ze eerst bepaalde dingen doen die ze eigenlijk helemaal niet willen.
7. Dreigen dat een ander kind iets niet meer mag, als hij of zij niet doet wat er gezegd wordt.
8. Als iemand een sms'je stuurt gewoon niet reageren.
9. Op sociale media iemand altijd meteen blokken.

5. Pesten als het gepeste kind er niet bij is

1. Tegen de andere kinderen zeggen dat ze met een bepaald iemand niet mogen spelen.
2. Roddelen of lelijke dingen zeggen over andere kinderen (digitaal).
3. Tegen andere kinderen op Facebook/Instagram/Whatsapp zeggen dat iedereen een bepaald kind moeten blokken.

6. Digitaal pesten

1. Dreigberichten plaatsen.
2. Foto's en filmpjes bewerken.
3. Wachtwoorden en credits stelen en misbruiken.
4. Versturen van scheldberichten of (anonieme) dreigberichten.
5. Versturen van virussen als geintje of opzettelijk.
6. Accounts hacken.
7. Sexting.
8. Haatprofielen aanmaken.
9. Iemand uit een app-groep gooien of ze er juist in plaatsen.

De ontwikkeling op dit gebied gaat enorm snel, daarom zal deze lijst nooit helemaal up-to-date zijn. We proberen om zo goed mogelijk op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen. Binnen onze school zijn er een aantal kenners op dit gebied en zij zullen de rest van de collega's erin meenemen.

Signalen van pesten zijn:

- Constateren van de hiervoor genoemde gebeurtenissen.
- Een verandering in het gedrag van de leerling is vaak een signaal dat er iets aan de hand is, dit kan ook zeker met pesten te maken hebben.
- Leerlingen met zwakke, onzekere lichaamshouding.
- Leerlingen die zich terugtrekken (timide (subassertief) gedrag).
- Leerlingen die zich sterker manifesteren: brutaler, agressiever.
- Leerlingen die zich afzonderen/ alleen zitten.
- Leerlingen die lang in het lokaal blijven dralen.
- Leerlingen die spullen kwijt zijn.
- Leerlingen van wie spullen kapot zijn.
- Sociaal onhandig gedrag vertonen.
- Schrikkerig gedrag achter de computer, iPad of telefoon.
- Niet meer achter de computer, iPad of telefoon willen.
- Nervositeit vlak voor of na het computeren, werken op de lpad of telefoon.

Factoren die pesten bevorderen:

Uit onderzoek blijkt dat pesters over het algemeen:

- Een positieve houding ten opzichte van geweld hebben.
- Een beperkt inlevingsvermogen hebben.

Daarnaast kunnen spelen:

- Een problematische thuissituatie.
- Verveling.
- Niet met frustratie kunnen omgaan.
- Internet ontremt en anonimiseert.

Preventie

Op school stellen we het onderwerp regelmatig in de mentorles aan de orde. Zeker als het actueel is, maar ook als basis van de groepsdynamiek. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in de groep, aanpak van ruzies etc. worden dan besproken. In de eerste klas wordt dit gestuurd door de methode Tumult, in de tweede klas volgen de mentoren de lessen uit de Supermentoragenda. Daarnaast is er een lessenbak met mentorlessen aanwezig. Aan het begin van het schooljaar zal de mentor samen met de klas een lijst samenstellen met klassenregels: 'Zo gaan wij met elkaar om'.

Voorbeeldgedrag

Het voorbeeld van docenten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van docenten, ouders en de leerlingen wordt dan ook niet geaccepteerd. Docenten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen. Ook collega's of leerlingen aanspreken met een bijnaam hoort hierbij.

Mediawijsheid

In de lessen mediawijsheid worden de mogelijkheden en gevaren van internet, sociale media enzovoorts benoemd. Daar wordt ook aandacht gegeven aan het maken van sterke wachtwoorden en het feit dat die om de zoveel tijd moeten worden gewijzigd. Zie voor meer informatie bijlage 6.

Basisregels

Naast de bovenstaande preventieve acties hebben wij gezamenlijk de volgende schoolregels met betrekking tot preventie en signalering opgesteld.

Regel 1:

Het inschakelen van de mentor is geen klikken. Als je wordt gepest of als je dit bij een ander ziet en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp vragen. Dit wordt niet gezien als klikken, maar als het helpen van jezelf of een ander.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de mentor aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken met ieder een eigen verantwoordelijkheid. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit betekent dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Zaken die op school gebeuren, worden door de school opgelost, hierbij geldt ook dat de verantwoordelijkheid bij school ligt als het tijdens de heen- of terugweg naar school gebeurt. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de docenten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De ouders spelen een voor de school belangrijke rol door het geven van informatie en het ondersteunen van de aanpak van school. De school hoort graag van ouders als er problemen spelen of wanneer problemen (nog) niet voldoende zijn opgelost.

Regels die gelden in alle groepen:

- Doe niets bij een ander, wat jezelf ook niet prettig zou vinden.
- Doe online nooit, wat je offline ook niet zou doen!
- Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil (en dus ook niet als je kwaad bent).
- We noemen elkaar bij de voornaam (en gebruiken dus geen bijnamen of scheldwoorden).
- Vertel aan de mentor als er iets gebeurt wat je niet prettig vindt.
- Vertel de mentor wanneer je of iemand anders wordt gepest.
- Blijft de pester doorgaan dan nog een keer het gedrag melden.
- Word je gepest: praat er thuis ook over, houd het niet geheim, dan kunnen anderen je helpen.
- We gaan respectvol met elkaar en met elkaars spullen om.
- We luisteren naar elkaar.
- We beoordelen een ander niet op het uiterlijk.
- Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen.
- Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten.
- Ook digitaal pesten doen wij op school niet.

Monitoring

Leerlingen zullen jaarlijks op meerdere manieren worden gevolgd met betrekking tot het gevoel van (sociale) veiligheid bij ons op school. In dit hoofdstuk wordt er beschreven op welke manier dat gebeurt bij ons op school.

Mentor

Het eerste aanspreekpunt van een leerling is zijn/haar mentor. Op het moment dat er dingen spelen, kan een leerling bij zijn/haar mentor aan de bel trekken. Dit zal niet iedere leerling uit zichzelf willen of kunnen doen. Daarom houdt de mentor zijn/haar leerlingen in de gaten en gaat met iedereen individuele gesprekken aan. Dit laatste kan op een vast tijdstip zijn, zoals bijvoorbeeld tijdens het mentoruur, maar dit kan ook op aanvraag van de leerling of mentor op een ander moment plaatsvinden.

Docenten

Naast het lesgeven in het eigen vakgebied zijn de vakdocenten ook een belangrijk onderdeel van de veiligheid bij ons op school. Ze geven het goede voorbeeld en zorgen voor een veilige sfeer in de les. Ook zullen zij de leerlingen in de gaten houden en gesprekken met hen, of met de mentor, aangaan wanneer ze signaleren dat het gedrag van een leerling verandert of opvallend is. In sommige gevallen zal een leerling zich meer op zijn/haar gemak voelen bij een vakdocent dan dat ze zich voelen bij hun eigen mentor. In dit geval kan een vakdocent ook het gesprek aangaan, het is dan vervolgens wel de bedoeling dat de mentor op de hoogte wordt gesteld.

Anti-pestcoördinator

De taak van de anti-pestcoördinator (hierna APC) is vooral een coördinerende rol. De eerste verantwoordelijkheden liggen bij de mentor en de OE-coördinator. Op het moment dat zij er niet uitkomen zal de expertise van de APC gevraagd worden. Zij kan dan adviseren, assisteren en in sommige gevallen de taak op zich nemen om de pestsituatie te onderzoeken en verder te behandelen.

Ook heeft de APC als taak het gevoel van veiligheid te monitoren en dit door te geven aan het management.

Spreekuur

Wekelijks zal er een spreekuur plaatsvinden. In dit spreekuur is elke leerling welkom die zich op een of andere manier niet prettig voelt op school. Gedurende dit spreekuur gaat de APC samen met de leerling kijken welke hulp op dat moment nodig is. Dit kan hulp zijn vanuit zowel binnen als buiten school. Er zal ook een brievenbus hangen waarin leerlingen een briefje kunnen stoppen op het moment dat ze behoefte hebben aan een gesprek. Deze brievenbus zal worden geleegd door de APC en zij zal dan actie ondernemen.

Kracht in controle (KIC)

Tweemaal per jaar vullen alle leerlingen een vragenlijst in met vragen over de tevredenheid en het gevoel van (sociale)veiligheid op school. Dit gebeurt in het programma van Krachtincontrole.nl. Elke mentor heeft inzicht in zijn/haar klas en kan dus zien hoe de leerlingen zich op dat moment voelen. Leerlingen kunnen in dat programma ook aangeven dat ze een gesprek willen met de mentor. De mentor is vrij om via dit programma meerdere vragenlijsten te versturen, bijvoorbeeld over de plaatsen op de plattegrond of de diepgaandere vragenlijst over hoe de leerling zich voelt.

De gemiddelde cijfers van de eerstgenoemde vragenlijst zullen gedeeld worden met het management. Deze cijfers geven aan hoe de meeste leerlingen zich voelen en wat dus het algemene gevoel van tevredenheid en veiligheid van de leerlingen is. We streven er natuurlijk naar om deze cijfers zo hoog mogelijk te krijgen.

AMN Balans

De leerlingen van de eerste klas vullen de vragenlijst van AMN Balans in. Dit is een uitgebreidere vragenlijst dan die van KIC en gaat over motivatie, leergierigheid, het maken van huiswerk, het hebben van een fijne werkplek, het gevoel in de klas en dergelijke. Dit is voor de mentor een goede manier om zijn/haar leerlingen nog beter te kunnen volgen. De uitslag van deze test zal ook worden besproken met ouders tijdens de ouderavond opvolgend aan de enquête.

In deze enquête worden er geen vragen gesteld over veiligheid, dus er is geen directe feedback wat betreft peestsituaties. Wel is er feedback over hoe de leerling zich voelt en kan de mentor op basis daarvan het gesprek aan gaan. Wellicht komen er dan dingen boven die anders niet gezien zouden worden.

Kwaliteitscholen

Jaarlijks worden ouders en leerlingen uitgenodigd voor een vragenlijst van Kwaliteitscholen. In die vragenlijst wordt gevraagd naar de tevredenheid van ouders en leerlingen. Er wordt daarnaast ook gevraagd naar de veiligheidsbeleving van de leerlingen, vanuit het perspectief van zowel de leerling als van de ouders. Deze vragenlijsten zijn anoniem, daardoor zien we dus de cijfers van het algehele gevoel maar geen individuele zaken. Voor de individuele zaken kunnen we kijken naar de KIC-vragenlijsten.

Aanpak van pesten in 7 stappen

In de meeste gevallen zal de gepeste leerling of klasgenoten van deze leerling zich melden bij de mentor, dit kan echter ook een willekeurige vakdocent, OE-coördinator, vertrouwenspersoon of anti-pestcoördinator zijn. De aangesproken docent zal in dit geval de mentor inlichten, samen zullen zij overleggen wie het onderstaande stappenplan gaat volgen. De mentor is in dit geval verantwoordelijk voor het feit dat het opgestart wordt en zorgt er dus voor dat er altijd hulp wordt geboden aan de gepeste en de pester wordt begeleidt. Indien nodig in overleg met ouders en/of externe deskundigen. Tijdens dit proces wordt het format Magister ingevuld, zie bijlage 5 op bladzijde 22.

Kan de gepeste leerling zelf of kunnen medeleerlingen deze situatie oplossen? Dan is er geen actie van medewerkers van de school vereist, zorg er dan voor dat er controle plaatsvindt.

Stap 1:

Op het moment dat de peestsituatie niet wordt opgelost en het pesten voortduurt, hebben alle leerlingen het recht en de plicht het probleem aan de mentor of de vertrouwenspersoon voor te leggen. Ook ouders hebben het recht en de plicht peestsituaties aan de mentor te melden. Alle medewerkers binnen school hebben de taak pesten te signaleren en als pesten plaatsvindt, informeren zij de mentor. Bij online pesten proberen zij de dader te achterhalen. Help het slachtoffer ongewenste contacten te blokkeren en bewijzen te verzamelen. Is er sprake van strafbare feiten dan contact opnemen met bureau Halt (Halt preventief), de wijkagent of de contactpersoon bij de politie inschakelen. Verzamel hiervoor zoveel mogelijk bewijzen zoals:

- Data en (exacte) tijdstippen;
- Email- en internetadressen (url);
- Gebruikersnaam, accounts en nickname(s) van betrokkene(n);
- Bewaar de berichten via Whatsapp/Instagram/Snapchat enzovoorts;
- Schermafdruk (via print screen of maak een foto);
- Camerabeelden bekijken via de congieerge.

Stap 2:

De mentor spreekt binnen een week met het slachtoffer met eventueel een steunende medeleerling. Dit gesprek is een 'gesprek zonder schuldvraag'. Dat wil zeggen dat steun geboden wordt en de gebeurtenissen in kaart gebracht worden. De mentor doet geen normatieve uitspraken over het gedrag van het slachtoffers en dat van de pester en meelopers.

Doel is steun te bieden aan het slachtoffer (gesprekspuntenlijst in bijlage 1).

De mentor maakt vanaf nu verslagen over de stappen, afspraken en gebeurtenissen.

Bij anoniem online pesten (als de dader onbekend is) de leerlingen wijzen op de afgesproken omgangsvormen. Ouders op de hoogte stellen over wat er speelt en welke acties worden ondernomen.

Stap 3:

De mentor voert binnen een week en na het gesprek met het slachtoffer een gesprek met pester en eventueel een of twee meelopers. Ook zij kunnen melden wat er volgens hen gebeurt. Ook dit is een 'gesprek zonder schuldvraag' (gesprekspuntenlijst in bijlage 2). Dat wil zeggen dat er alleen gesproken wordt over het mogelijke effect van hun gedrag op het slachtoffer. Doel is om inlevingsvermogen te vergroten, afspraken te maken over het gedrag in de toekomst en het maken van een vervolgspraak.

Eventuele tussenstappen:

- Er wordt hulp gezocht voor het slachtoffer om te werken aan de sociale weerbaarheid en de negatieve invloed van pesterijen te verminderen. Bijvoorbeeld: Sta Sterk training, Rots en Water, enzovoorts.
- Spelen er meer problemen in het leven van de pester en/of meeloper dan wordt daarvoor passende hulp gezocht. We kunnen als voorbeeld Halt preventief inschakelen.
- Samen met slachtoffer zoeken naar websites voor informatie, advies en hulp bij online pesten.
- Samen met slachtoffer hulp zoeken bij internetproblemen via chat, telefoon of e-mail.

Stap 4:

De mentor voert binnen een week na de vorige stap een gezamenlijk gesprek met slachtoffer en pester met eventueel een helper en een meeloper. Ook dit is een 'gesprek zonder schuldvraag' (gesprekspuntenlijst in bijlage 3). Dat wil zeggen dat er alleen gesproken wordt over het gebeurde zonder oordelen; alleen over hoe het is ervaren door de twee partijen. Er wordt toegewerkt naar afspraken over het gedrag 'van nu af aan' en het maken van een vervolgspraak.

Dit gesprek en de gemaakte afspraken worden vastgelegd in Magister, hierbij wordt gebruik gemaakt van het format in bijlage 5.

Stap 5:

De ouders worden binnen een week na het gezamenlijke gesprek op de hoogte gebracht van de problemen door een gesprek op school of via de telefoon. Mentor en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing (gesprekspuntenlijst in bijlage 4). Hierbij worden ook de gemaakte afspraken besproken en de gevolgen als hun kind zich daar niet aan houdt.

Ook kan er met ouders worden gesproken over extra hulp zoals ondersteuning door een agressieregulatietraining, een sociale weerbaarheidstraining, een sociale vaardigheidstraining of andere hulp. Denk hierbij aan een psycholoog, agressieregressietherapie, opvoedondersteuning enzovoorts.

Stap 6:

De mentor volgt het nakomen van de afspraken actief door na twee dagen, na een week, en na een maand een vervolgesprek te voeren met het slachtoffer en met de pester (dit kan een gesprekje van 2 minuten zijn, als het goed loopt). De pester krijgt, als deze zich niet houdt aan de afspraken nog één kans om het eigen gedrag te verbeteren.

De uitkomst wordt in Magister, in het format (van stap 4) verwerkt.

Stap 7:

De fases van de consequenties worden ingezet als twee weken na stap 4 nog geen verbetering zichtbaar is.

Fases van consequenties

Fase 1:

Een lichte corrigerende maatregel aangepast aan de leeftijd van de leerling en gerelateerd aan het probleem:

- Bijvoorbeeld: Een schriftelijke opdracht zoals een schrijven van een opstel over de toedracht en zijn/haar rol in het pestprobleem;
- Bijvoorbeeld: strafregels over het niet nakomen van afspraken;
- Halt preventief.

Fase 2:

Een tweede gesprek met de ouder(s), als voorgaande acties niets opleveren. De medewerking van de ouders wordt gevraagd om een einde te maken aan het probleem. Samen met de ouders worden afspraken gemaakt over de handelwijze op school en thuis.

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, mocht dat nog niet zijn gebeurd. Denk hierbij aan Halt-preventief en de jeugdmaatschappelijk werker.

Fase 3:

Sancties, zoals: in de pauze in een lokaal blijven, een x-aantal keer om 08.00 uur melden, een heel of half vierkant rooster. Dit wordt altijd besproken met de OE-coördinator.

Fase 4:

Schorsing

Fase 5:

Verwijdering

Ouders en het pestprobleem:

Wanneer een pestprobleem volgens de ouders en/of de leerling niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan kunnen zij de vertrouwenspersoon inschakelen. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het gezag adviseren.

Op school is een vertrouwenspersoon aangesteld.

Stroomschema pestprotocol Curio effent

Stroomschema pestprotocol

curio
effent

Stap 1 Gepeste leerling / klasgenoot komt naar je toe.

binnen een week

Stap 2 Gesprek zonder schuldvraag met slachtoffer en eventueel een medestander.

binnen een week

Stap 3 Gesprek zonder schuldvraag met pester en eventueel een meeloper.

binnen een week

Stap 4 Gesprek zonder schuldvraag met slachtoffer en pester; afspraken worden gemaakt en opgeschreven.

binnen een week

Stap 5 Ouders van beide leerlingen worden op de hoogte gesteld van de gebeurtenissen, gesprekken en afspraken.

Stap 6 Mentor monitort de gemaakte afspraken na 2 dagen, na 1 week en na 1 maand.

Gaat het goed?

Gaat het niet goed?

Stap 7 Afsluiten en format in Magister completeren

Stap 7 Fase van de consequenties gaat in

Niet vergeten: het Format Magister peestsituatie invullen.

Eventueel extra hulp inschakelen zoals: R&W, Halt preventief, agressie regulatie training, SMW enzovoorts.

Fase van de consequenties

Fase 1: licht corrigerende maatregel, denk aan een opstel over pesten, strafregels

Fase 2: een tweede gesprek met ouders van de pester

Fase 3: sancties als een half/heel vierkant rooster, om 08.00 uur melden, pauze niet in de aula enzovoorts. Dit gaat altijd in overleg met OE-coördinator

Fase 4: schorsing

Fase 5: verwijdering

Bijlage 1 Stappenplan gesprek met de gepeste leerling:

1. Uitspreken dat het fijn is dat de leerling is gekomen naar dit gesprek.
2. Doel van het gesprek vertellen: inventariseren van wat er is gebeurd, de leerling steunen en vertellen wat er nu verder gaat gebeuren.
3. Leerling laten vertellen wat er zoal gebeurt.
4. Als de leerling gaat huilen, vertellen dat dat heel logisch is, omdat het hem/haar raakt.
5. Vertellen dat het moedig is dat hij/zij dit vertelt.
6. Doorvragen op hoe slachtoffer op gedrag heeft gereageerd om te kunnen melden dat diegene ook goede reacties heeft gegeven.
7. Melden dat het nooit de eigen schuld is dat dit gebeurt.
8. Vertellen dat jij een gesprek met de pesters gaat hebben. Dat je hen niet gaat beschuldigen, maar rustig gaat vertellen dat dit niet kan. Dat je nu nog niet boos bent, omdat iedereen zich mag vergissen, maar dat het nu wel moet stoppen.
9. Vragen of je mag zeggen dat het slachtoffer zelf heeft gemeld. Dat dat sterk is, omdat je dan opkomt voor jezelf. Dat je met de ouders afspraken gaat maken over hun gedrag vanaf nu. Als de gepeste dit niet wilt, respecteer dan deze keuze.

Houding

Medeleven tonen door bijvoorbeeld te zeggen: ik kan me voorstellen dat het heel naar is dat je dit hebt meegemaakt.

Vragen stellen

Luisteren en vragen; hoe en door wie er wordt gepest. Doorvragen naar hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten. Complimenten geven voor wat een leerling zelf al heeft gedaan (al is het een klein dingetje). Samen zoeken naar een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen. Sterke kanten van de leerling benadrukken. Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.

Informatie geven

- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die de pester wil.
- Benadrukken dat het gepeste kind geen schuld heeft.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest (deze voelt zich daar groot door; heeft niets te maken met jou)

Eventueel oefenen

Uitlokken/oefenen: De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren en laten oefenen met ander gedrag.

In de weken na het gesprek

- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich assertiever opstelt.
- De gepeste leerling niet overbeschermen. Hiermee plaats je de gepeste leerling juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs toe kan nemen.
- Eventueel de ouders adviseren om te zoeken naar een sport of club, waar de leerling

ander gedrag kan oefenen in een andere omgeving dan school.

Bijlage 2 Stappenplan gesprek met de pester en evt. meelopers:

- 1.) Zeggen dat je het fijn vindt dat hij/zij naar dit gesprek is/zijn gekomen.
- 2.) Vertellen dat jou ter ore is gekomen dat er dingen gebeuren waarbij X (en eventueel Y en Z) betrokken is, die sommige andere leerlingen niet zo fijn vinden. Dat je doel is om het probleem op te lossen op een manier die alle partijen zien zitten.
- 3.) Dat je graag wilt weten wat X van de gebeurtenissen vindt.
- 4.) Weet X toevallig al waar je op doelt? Als ze namelijk zelf al iets opbiechten, dan kun je daar ook een compliment over geven. Niet overdreven, maar wel iets van: 'Nou, mooi dat je zelf toch ook al dacht dat het niet helemaal oké is.' Het kan ook zijn dat X meteen begint te mopperen: 'Ja, A is zeker weer naar jou gekomen met zielige verhalen. Wat een gezeur...' Weet dan wat je kunt zeggen: 'Nou, nee, heel iemand anders heeft dit gezien en is naar mij toegekomen, en toen heb ik met A gepraat' of 'Je vindt dat iemand die zich rot voelt op school zijn/haar mond moet houden? Hoe wordt het dan opgelost?' 'Nou, A kan toch zijn mond tegen ons open doen?' 'Dus, wat jij zegt is: als A zegt wat hij niet leuk vindt, dan stoppen we? Mooi, dat zal ik dan vertellen tegen A. Of, laten we A er dan zo even bij halen, dan kun je dat zelf zeggen.'
5. De gebeurtenissen vertellen zoals jij die hebt vernomen.
6. Vragen naar X's kant van het verhaal.
7. Echt luisteren naar het verhaal van X.
8. Samenvatten van het verhaal van X: dus jij zegt:
9. Ook als X zegt: 'Ja, maar ik was het niet alleen.' Begripvol reageren: 'Jij zegt: er waren ook anderen bij, dus waarom zit ik (zitten wij) hier alleen. Dat vind je niet helemaal eerlijk?'
10. Zeggen: 'Kijk, ik was er niet bij. Ik weet alleen dat A zich erg onprettig heeft gevoeld. Kun je je daar iets bij voorstellen?' Soms zeggen leerlingen dan: 'Wat een onzin, IK zou dat niet erg vinden, etc.' Je kunt dan vertellen dat dat mooi is, maar dat het daarover niet gaat: iemand voelt zich rot/alleen/... de een zit anders in elkaar dan de ander.
11. Zeggen: 'De geschiedenis kunnen we niet meer veranderen. We kunnen alleen anders doen in de toekomst. Wat zou er volgens jou/jullie anders kunnen gaan zodat A zich meer rot voelt op school?'
12. Ze kunnen dan zaken noemen die de ander anders moet doen. Is oké. Dan vragen: 'Wat zou jij of zouden jullie ook anders kunnen doen?'
13. Weten zij niks, dan kom jij met voorbeelden .
14. Vraag welke afspraken jullie kunnen maken. Maak deze afspraak ook expliciet en zeg ook dat je de afspraak opschrijft. Oké, voortaan(nog beter is als ze hem zelf verwoorden).

15. Maak een vervolgspraak over 3 dagen. Zeg dus dat je op ... dag om tijd hem/haar/hen weer wilt spreken om even te evalueren hoe het nu gaat. En je meldt dat je ook bij anderen uit de klas gaat checken hoe het loopt.
16. Bij ingewikkelde situaties kun je ook uitspelen hoe het dan in het vervolg gaat. Als je namelijk al eens ander gedrag hebt laten zien, wordt dat gemakkelijker. Kortom: 'Als we nu even net doen alsof A eraan komt, ben ik even A en dan loop ik dus langs'
17. Bedank de leerlingen voor hun medewerking en oplossing.

Houding

Gesprek voeren zonder schuldvraag. De leerling kan op dit moment niet anders doen dan dat hij doet.

Besef dat je eigen woede nu even terzijde geschoven moet worden om een snelle oplossing mogelijk te maken zonder al te veel gezichtsverlies voor de gepeste leerling. Je doet meer kwaad dan goed door beschuldigend te zijn in de eerste fasen.

Vragen stellen

Praten: zoeken naar de reden van pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, gebrek aan weerbaarheid of aan sociale vaardigheden).

Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is op de gepeste. Vragen naar: 'Hoe lossen we het huidige probleem nu op?' Excuses laten aanbieden mag ook milder: 'Ik kan me voorstellen dat jij mijn gedrag niet leuk vond.' Het gaat erom dat pesten stopt.

Informatie geven

Pesten is verboden in en om school; wij houden ons aan deze regels. Je krijgt hulp als jou dat niet lukt, maar er moet wel snel verbetering zichtbaar zijn. We blijven niet doormodderen.

Eventueel oefenen

Leerling leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de "stop-eerst-nadenken houding" of een andere manier van gedrag aanleren. Eventueel doorverwijzen voor hulp bij ontwikkelen ander gedrag.

In de weken na het gesprek

Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt. Contact tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen. Inleven in begrip voor de leerling, wat is de oorzaak van het pesten? We adviseren om te zoeken naar een sport of club, waar de leerling energie kwijt kan en kan oefenen met sociaal gedrag.

Aandachtspunten

Voel je je als mentor zelf niet veilig bij zo'n leerling of groepje leerlingen? Voer dit gesprek dan niet alleen. Het is beter om schuin tegenover elkaar te gaan zitten, dan recht tegenover elkaar. Dat is een setting die aantoonbaar meer medewerking oproept. Sommige leerlingen voelen zich snel bedreigd. Het is handig als de leerling(en) met hun gezicht naar de deur toe zitten, en de mentor dicht bij de deur.

Bijlage 3 Stappenplan voor een gesprek zonder schuldvraag met gepeste en pester:

Fase 1: Situatie inleiden

1. Contact maken (namen noemen, even aanspreken en uitnodigen);
2. Feiten melden door een IK-boodschap (gedrag, wat heb je gezien, gehoord);
3. Gevoel vragen door een IK-boodschap (gevoel, wat voelde jij erbij);
4. Doel aangeven van bemiddelen: 'Ik wil dat we dit nu met elkaar uitspreken en dat jullie tot een oplossing komen met elkaar die voor iedereen goed voelt.'

Fase 2: Delen

5. Om de beurt deelnemers laten vertellen wat er is gebeurd en daarna checken bij de anderen: herkennen ze dit? Laat ze vertellen hoe zij zich voelden en check of ze zich kunnen voorstellen hoe de ander zich voelde. Als deelnemers er doorheen praten, aangeven dat zij straks mogen, nu is de opdracht luisteren en inlevingsvermogen. Soms loopt een gesprek vast, ga dan in op behoeftes, wat wilde je? En ook hier feiten checken en inlevingsvermogen prikkelen.

Fase 3: Oplossen

6. Brainstormen over mogelijke oplossingen. Wat kan een ieder doen om de situatie positief te veranderen? Welke verandering wil je zien, willen zij zien?
7. Oplossing kiezen met elkaar.
8. Checken: is iedereen het eens met de oplossing?
9. Evalueren van het gesprek en complimenten maken.

Fase 4: Oefenen (doe deze stap enkel wanneer dat nodig is en/of goed voelt)

10. Oefenen met de oplossing en laten ervaren van het gewenste gedrag.
11. Hiermee zorg je voor een positieve afsluiting, met een gedragselement door bijvoorbeeld een rollenspel uit te spelen.

Fase 5: Afspraken, evalueren en bijsturen

12. Maak samen afspraken en schrijf deze op.
13. Iedereen zet een handtekening onder de gemaakte afspraken en laat hiermee zien dat ze het er mee eens zijn en dat ze er dus ook op aangesproken kunnen worden.
14. Het format wordt door de begeleider ingevuld en geregistreerd in Magister bij de betrokken leerlingen.

Bijlage 4 Stappenplan gesprek met ouders van pester/meeloper

1. De mentor belt de ouders op met als doel het maken van een afspraak.
2. 'Goedemiddag, u spreekt met, mentor van...Ik zou graag met u een afspraak maken , er spelen namelijk wat problemen op school en we willen graag met u kijken hoe we die **samen** kunnen oplossen.'
3. Bij het gesprek op school: 'Eerst koffie /thee. En, fijn dat u bent gekomen ...
4. Vertel dat er een probleem is en dat dat alleen kan worden opgelost door samen, ouders en school, hieraan te werken.
5. Vertel wat er is gebeurd.
6. Laat ouders stoom afblazen. Zij schrikken en gaan misschien zelf ineens in de aanval daardoor. Ga niet meteen welles/nietes, maar benoem wat er gebeurt: U schrikt van dit nieuws.....U kunt zich niet voorstellen dat X zoiets doet....
Veel ouders schrikken. Zij hebben hun kinderen niet met dit gedrag opgevoed. Klopt dat? Loopt de emotie later weer op, dan weer met dit soort opmerkingen er rust inbrengen.
7. Als ouders door het stoom afblazen weer wat rustiger zijn geworden, kun je nogmaals vertellen wat er is geconstateerd. En vertellen wat de school tot nu toe heeft gedaan.
8. Zeg dat je in kaart wilt brengen hoe het thuis en op school gaat om tot ideeën voor oplossingen te komen.
9. Vragen over en weer over wat opvalt aan de leerling op school en thuis. Kijken wat eventueel zal helpen. Ouders die met kind praten. Misschien iemand die hij in de familie of vriendenkring bewondert met hem laten praten. Welke professionele hulp is eventueel nodig?
10. Vertel ook wat er uiteindelijk nog kan gebeuren, als het niet verbetert.
11. Maak concrete afspraken met de ouders en leg die vast in Magister.

Bijlage 5 Format Magister

Format Magister peetsituatie	
Stap 1: leerling komt naar je toe, wat is de situatie?	
Datum:	
Om wie gaat het?	
Wat is er gebeurd?	
Wie zijn er bij betrokken?	
Stap 2: gesprek zonder schuldvraag met <u>gepeste leerling</u>. Beschrijf hieronder wat er is besproken en wat er is voorgevallen.	
Datum:	
Wat is er besproken?	
Wat is er voorgevallen?	
Stap 3: gesprek zonder schuldvraag met <u>peester en eventuele meeloper</u>. Beschrijf hieronder wat er is besproken en hoe de reactie van de leerling(en) was.	
Datum:	
Wat is er besproken?	
Reactie van de leerling:	
Stap 4a: gesprek zonder schuldvraag met <u>gepeste en peester</u>. Hoe verliep het gesprek?	
Datum:	
Stap 4b: welke afspraken zijn gemaakt?	
Stap 5: ouders zijn op de hoogte gesteld, hoe werd er gereageerd?	
Ouders gepeste:	Ouders peester:
Stap 6: hoe gaat het nu?	
Na 2 dagen:	

Na 1 week:
Na 1 maand:
Stap 7: Hoe is het afgelopen?
Goed, namelijk;
Niet goed, namelijk;
Er wordt overgestapt naar stap 7; de fase van consequenties.
Beschrijving fase van consequenties
<u>Fase 1:</u> licht corrigerende maatregel, denk aan een opstel over pesten, strafregels
<u>Fase 2:</u> een tweede gesprek met ouders van de pester
<u>Fase 3:</u> sancties als een half/heel vierkant rooster, om 08.00 uur melden, pauze niet in de aula enzovoorts. Dit gaat altijd in overleg met OE-coördinator
<u>Fase 4:</u> schorsing
<u>Fase 5:</u> verwijdering

Bijlage 6 Vakwerkplan Mediawijsheid

